

NAŠINSKI

RIJEČI I IZRAZI

KATEDRA SLOBODNOG UMA

Predgovor

U cilju očuvanja našinskog govora u regionu Prizrena, koji mještani zovu „Našinski jezik“, prikupili smo riječi, izraze i jezičke oblike koji se vjekovima koriste u svakodnevnom govoru našeg naroda. Ovaj govor, prenošen usmenim putem s koljena na koljeno, predstavlja dragocjeni dio nematerijalne kulturne baštine i svjedočanstvo o identitetu, načinu života i duhovnosti zajednice.

Suočen sa savremenim promjenama, iseljavanjem i uticajem standardnih jezika, našinski govor danas je ugrožen i sve rjeđe se čuje među mlađim generacijama. Bilježenje i dokumentovanje ovih riječi ima za cilj očuvanje i zaštitu kulturnog nasljeđa za buduće naraštaje.

Ova zbirka nije samo popis riječi, već pokušaj da se sačuva duh kraja, toplina govora i bogatstvo izraza koji oslikavaju svakodnevni život ljudi Prizrena i njegove okoline.

Prikupljene riječi i izrazi razlikuju se tek u nijansama govora različitih sela i mjesta, ali će ih narod potpuno razumjeti i osjetiti u njima toplinu i životnost jezika.

Za druge ovaj govor može biti lokalna, nestandardna, neformalna ili potcenjena, ali za nas on mora ostati maternji jezik – jezik u kojem smo progovorili, mislili i prepoznavali sebe.

Katedra slobodnog uma

A

abdal	budala
abdes	vjersko obredno pranje nekih dijelova tijela
abdesana	mjesto gdje se uzima abdest
aber	poruka
abim	kvarim
ačik	čisto
adet	običaj
adsželje	žurba
adum	čovjek bez poroda
adžamija	maloljetnik
adžamilak	djetinjstvo
adžo	amidža, stric
aerdisivanje	čestitanje
aferim	bravo, svaka čast
airlija	sa srećom
ajat, ajet	trem, hajat
ajgarlak/ajgare	šala
ajljaz	uobražen, nezreo
ajran	mučenica, jogurt
ajvan	životinja, budala
ajvanče	životinjica
ak	dug
akal	razum

akneš/srušiš	oboriš
akrep	škorpija
akreba	rodbina
al	stanje
alabatana	neizvjesno, ofrlje, na tref
altan	zlatan
altipatlak	pištolj
aljamet	veliko, brojno
aljine	haljine
aljišta	odjeća
aljišveriš	trgovina, malverzacija
amandžik	kupatilo
ander	hajde, / <i>ander uradi</i> :hajde uradi/
andžar	nož
angarija	/ <i>angarija rabota</i> : besplatan posao/
apans's	iznenada
apaš	lopov, bandit
arabat	neskladan, ružan, grub
aralazola	uz božiju pomoć
aramije	hajduci, lopovi
argat	nadničar, radnik
arka	podrška
arno	dobro
aro	žalost, nesreća
asalen	vrijedan
asker	vojnika
asret	čežnja

aščija	kuhar
aščinica	kuhinja
ašićare	očito
at	konj
atar	poštovanje
atme	hatma dova, <i>cjelokupno čitanje kur'ana na arapskom jeziku</i>
atulje	drvene daske koje služe pri gradnji kuće
avaja	područje
azdisav	pobjesniti
azg'n	bijesan, agresivan, ljutit
azna	riznica
ažder	aždaja, zmaj, halapljiv čovjek
ažderaa	zmaj, aždaja

B

b'sh	baš
b'zdi	smrdi, zaudara
b`ncom	glavom bez obzira
bačilo	planinski stočarski stan
badiala	badava
badijavđija	besposličar
badžanaci	pašenozi, muževi od sestara
bagrena	tamno crvena
bajagi	mnogo
bajkuš	ćutljiv, miran čovjek

bakšiš	poklon na svadbi, nagrada za učinjenu uslugu
balkakabaki	vrsta tikve
bambaš	arogantan
bapče	otac
bardžav	prljav
barem	makar
barenica	vrsta jela od tijesta
barnav	dotakao
basamak	stepenica
baskija	ekser
bastret	vid, moć opažanja / <i>Bok mu uzev bastret/</i>
baška	posebno, drugačije, odvojeno
bat'kčija	propalica
batal	zapušteno
batalisaje	napravili veliku štetu
baždra	plačljivica
bećar	momak
beći	možda
beći/bići	možda
bedava	kletva
bedelj	zamjena
bega	bježi
begenisanje	svidati se
bejt	poruka, kuća i mjesto u kojem je čovjek nastanjen, okriviti nedužnog
belja	nevolja, belaj, problem
beljadžije	ljudi koji izazivaju nevolje, kavgu

beljki	možda
berbat	prljav
beričetvrsan	hvala, hvala bogu
besa	vjernost
beslak	razuzdanost, ludilo
beter	više
bialo fakja	desilo se
bidat	novotarija
biga/durandžik	dubak
bigajri	nekada
bija	bio je
bijenica	voćka koja je sama pala sa drveta, nije ubrana rukom
biljbilj	slavuj
biljiznak	blizanac
bim belja	jadoviti jadi
binje	bude
birindži	dobro, najbolje
biro	sine
bitisa	smršati, propasti
bivalje	bile su
bivoljica	vrsta domaćeg goveda
blagosti	blago tebi
blasinja	blagosilja
blaš	bol u stomaku, / <i>blaš go udara</i> /
blutko	neslano, neukusno
bobre	narasta

bojljija	lijep, stasit, zdrav, dobro izrastao mladić
boljen	bolestan
bolježljiva	slabog zdravlja
bonluk	izobilje
borč	dug
borija	truba, ćunak
borje/borina	naprava za osvjetljenje
boški	miran, priglup
bošluk	na kant, slabina, prazan
bovna	bolesna
božem	kobajagi
brabuška	ovčiji i koziji izmet
brav	ubirao, ovan
brblje	brbljivac
brca	bode
brcka	dirati
brcnalje	bockanje
brežne	vrleti
brgobrgo	brzo, na brzinu
brgoština	na brzinu
brič	žilet
brka	dira, razmješta
brkaljija	brkati čovjek
brlok	smeće
bročava	narandžasta boja
brojanica	molitveni lančić od perli
brota	brine

brstinke	tanke suve grane
bučalo	vodena površina, improvizovani bazen za kupanje
bujrum	izvolite
bukadar	gomila, niz
bukader aljem	mnoštvo svijeta
bukagije	teške cipele, gvozdeni okovi
buklo	posuda za vodu, drveni sud
bungur	hrana za stoku, mješavina žitarica
bunište	prazan prostor, neobrađeno zemljište
buri se	ljuti se
burumlak	mahrama koju nose starije žene
bus	busenj, moka
butenj	alatka kojom se kiselo mlijeko muti u bučki
butur	loše, škodljivo / <i>će mu bide butur</i> : biće mu loše/

C

c'ftalo	naglo izraslo
capna	ukrade, istrgnu iz ruke
celjivanje	ljubljenje
cepenjica/ cepanica	debeli odrezak drveta
cik	ostatak tečnosti od prerade mlijeka
cinka, zacinkiva	plače, tiho jeka
civrija	komarac
ckljuje	sija

crapnala	posjekla makazama
crcori	žubori, / <i>kokoška cacori</i> /
crepna	vrsta starinske tepsije od pečene gline
crnče	pokrivač za kolijevku
crvec	crv
cuba	kapadahija, bahat čovjek, siledžija
cune	poljubi
cvitka	svitac, seva; / <i>cvitka munja</i> : sijeva munja/
cvitnalo	sijevnulo, izniklo naglo
čador	kišobran, šator
čafir	loš čovjek, nevjernik
čajdanlak	posuda za kuhanje čaja
čaje	tinja, / <i>čaje žar</i> : tinja žar/
čakmak	upaljač
čakšir(e)	pantalone od vune
čalam	nadmjenost
čaljija	bagrem
čampar	metalni dio दौरа
čalnadžija/ čalamdžija	čovjek koji voli da bude u centru pažnje
čat, čatište	smog
čatisa	nestade, pobježe
čatme	nacrtane, našminkane obrve
čauš	komandant na svadbi
čeinca	pšenica
čejrek, čerek	četvrtina
čejres's	ljutitog izraza lica

čepur	slavina
čerčivan	okno, krilo
čerdosav	u dobru da preživiš, iskoristiš
čere/čejre	izgled
červiš	sos od brašna
česim	najam
češanica	kruška, jabuka ili dunja ubrane sa grane
češit	interesantan
četrefilj	ljubomoran, loš čovjek
čifut	jevrejin
čifut moder	teget
čini čare	snadi se, nađi rješenje
čiplak	go, obnažen, nag
čirak	mjera, bogatstvo, dobro urađeno
čivit	modra boja
čivte	duple
čkeke	međunožje
čkemba	iznutrica, želudac kod stoke, koristi se za jelo, škembe
čkljanci	desni
čkraplja	stonoga
čkrum	potpuno izgorjeli
čkrumosano	izgorjelo
čkulja	proliv
čkuljav	slabašan, malaksao
čoačen	uljudan
čopav	kriv, hrom

čpotanje	ismijavanje, zadirkivanje
čučan	usamljenik, samac
čuek	čovjek
čuen	čuveni
čukam	kucam
čuma	bolest, kuga /čuma te udarila: da bogda se razbolio/
čumka, čunka	čunak, cijev
čupa	bez rogova
čuri	dimi
čuruk/čujruk	iskvarenost
čušna	gurnu

Ć

ćaljija	bagrem
će binjet	biće
ćehaja	vlasnik velikog broja ovaca
ćeljuška	ćelava glava
ćengilj	metalna kuka
ćerpič	cigla od zemlje
ćevne	drage, mile
ćevno	drago
ćimbilje	ko zna, možda
ćorec	slijepac
ćos	golobradi
ćufar, ćafir	pokvarenjak, nevjernik

ćuljimast	oblik sličan kupi
ćustek	privjesak za sat, lanac
ćutek	batine

D

d'tkoš	osoba koja muca
d'n	dan
d'naske, d'nski	danas
d'nzba	vjeridba
d'tka	muca
da b'nem	pojaviti se iznenada
da binje	da bude
da nagradi	da napravi
da odane	da odmori
dada	majka, sestra
daendisa / daendiše	istrajati
dajma	vazda
dajo/dajko	daidža, ujak
dakika	minuta, trenutak
dalak	slezina
dalga	talas
dalječno	daleko
damazlak	vrsta, poreklo;
damla	paraliza, šlog
defetisa	nestati, udaljiti se

deljikanljija	mladić, momak, lepotan
deljka	obrada drveta sjekirom
dembelj ljeto	pozno ljeto
demek	dakle, recimo, na primjer
denetisav	prepoznati
denk	sijeno spakovano u užad tako da se može prikačiti na samar konja
deredže	stanje, /na kakvo deredže: u lošem stanju/
dertlije	jadnici, siromasi
detana	vrsta tikve
deveraš	snalaziti se za život
deverb	zadovoljava životne potrebe
devljet	zemlja, mjesto
dib	dno
digrasto	snažno, očito
dijandisa	izdrži, preživi
diljmi	znači
dinčlak	beskorisna izraslina na biljkama
dinka	zadirkuje
do(u)ljupinka	iver, ostaci posječenog drveta
doaka	stati na kraj nekome
dockan	kasno
docno	kasno
dokundisa	dokrajčiti
dolama	haljina
doma	kući /idem doma: idem kući/
domus	loš čovjek, svinja

dor	dok
dori	čak, šta više, /dori pocrnev: čak je pocrnio/
dorzan	jemac, garant
dospinja	nestaje, troši se
doš	kiša
drap	boja kože, pijeska, žućkasta
drckoš	ustranko
drckulj	proliv
drda	trljati
dremež	san, sanjiv
dremka	laki san
dremljiv	pospan
dreti	nagovara
drljosat	mahnit, nepredvidivog ponašanja
drman	rešeto
dronec	ledenica
droplja	ptica, uvredljiv opis žene
drosulj	slina
drpa	čupa, snažno se češati
drpav	poderan, odrpanko
drpoš	odrpanko
držaa	država
dubljoinke	opiljci od drveta
dubnav	prohodao, stao na noge
duc	kratko
dupka	rupa, otvor

dviska

mlada ovca, jednogodišnja

Dz

dz'vnet

odzvanjaju

dz've

dugačke gaće

dzebe

hladno mu je

dzendzalo

igračka sa koncem i lopticom, čovjek koji se klati kad hoda

dziljav

razrok

dziljoš

razroki

dzirka

viri

dzirnem

provirim

Dž

džadija

strašna žena, vještica

džagadura

gadan, loš čovjek

džam

staklo

džambas

trgovac konjima i stokom

džeberžak

bitisanje

džefa

muka, patnja, stradanje

dželjna

nevjesta

(dželjina)

džemadan

prsluk

džemaet/džemat

skup ljudi koji zajedno obavljaju molitvu (klanjaju)

džematlija

pripadnik nekog skupa

džemre	vjesnici proljeća
dženarika/ dženarici	vrsta šljive
džerdek	soba za mladence
dževap	odgovor
džolj	mokro, potpuno mokro
džuks	grudi, grudni koš
džumret	velikodušan, darežljiv
džuvinja	tijela

Đ

đemija	barka
đerđef	okvir, rama za vezenje
đeriz	odvodni kanal, kanalizacija
đibi	nalik
đidi	silan, istaknut
đojče	djevojčica
đojka	djevojka
đozluci	naočare
đuna(a)	žalosno, greh
đuruntija	haos
đuture	otprilike, komplet

E

ebet	zauvijek
edepses	bezobrazan, nepristojan, besramnik, neuljudan
edželj	sudnji čas, usud, sudbina
ejam	blagovremeno
ejvala	hvala, pozdrav za rastanak
eksik	nebitno, velika stvar
eljbet	eventualno, možda
elji	ili
endek	rov, kanal
epten	sasvim
erbap	sposoban
erzek	opskrba
esap	račun
eselje	oglašavanje mujezina povodom nečije smrti
esnaf	pošten, zanat
ešoj	vršnjaci
evljat	sin, kćerka, potomstvo
ežitno	teško

F

f'stan	suknja, haljina
faća	hvata
fajda	kamata, korist, /nema fajde:nema koristi/

fak	mišolovka
falji	nedostaje, hvali se
fara	sjeme
feljija	komad, kriška
ferman	pismena naredba, putna isprava
fesat	kavga
fiat	cijena
fidan	izdanak, rasad
fidan bojljija	visok lijep momak
filjan	neka osoba, taj i taj
filjizi	visoka stabla
findžan	fildžan
firi	napreduje
fira	ostatak, otpadak
fitmedžija	smutljivac, podstiče na sukobe
frca	brzi hod, hod konja ili ljudi
frfulj	slina
frkne	izraste, nikne
frkumec	adolescent, onaj ko je brzo porastao
frladak	vrsta kolača
frtuma	oluja, nevrijeme
fukaralak	siromaštvo, neimaština
fuksa	uličarka, nemoralna, ozloglašena žena
futnik	obojeno, kolorizovano

G

g'z	zadnjica
g'zoručnica	lijena žena, neradnica
gajlje	briga
gajret	saučešće, revnost, strpljenje, /činite <i>gajret</i> : budite jaki/
gazepljije	mučenici, jadnici
ge kura	laže ih
gekna	obori na zemlju
glač	glad
gladeš	mali gušter bez nogu
glaven/ najglaven	glavni, najvažniji
gloteš	mutno, nejasno
glugo	dugačko
gljedanica	djevojka, ljubavnica
gmeči	trpati, pritiskati, nabijati
gn(nj)eteš	silom guraš, sabijaš
gno	dno
goljeruke	praznih ruku
goljiče	ptić
goljuške	koštice
gorušnica	gorušica
gospodar	gazda
gotvi	sprema
govnjar	vrsta trave
gra	pasulj

gran/granj	granje
graolj	vrsta opojne biljke
grat	grad
grika	klanac
grk	vrat
grknav	podrigivanje
grne	posuda za kuhanje jela, kuhano jelo
grobišta	groblje, mezarje
grobnik	vampir
grojze	grožđe
grs	šaka nečega
grua	etapa u pranju rublja
gruba	ružna
grubo	ružno
gučka	starinska igra sa krpenom loptom i štapovima
guedar	čuvar stoke
guječka	vrsta tikve
guljak	golub
gunga	čvoruga, izraslina na tijelu
guno	gumno, guvno, mjesto na kome se vrši žito
gurabija	vrsta kolača
gurbet	pečalba
hajret	građevina koja se gradi u čast pokojnika

I

ibret	prelijepo; ironično: ružno, lošeg izgleda, čudo
ićaa	priča
idare	osnovna potrepaština
iftira	prebacivanje, nepravedno optuživanje
igbalije	sretnici
igbalsuz	nesrećnik
igbaljija	usrećile se
igić	ovan predvodnik
igit	osobenjak
ihtarljija	upozoravajući
iljedžija	nepošten, varalica
iljeglo/izljeglo	izašlo
inčar	poricanje, /inčar mu čini: poriče mu zasluge/
ira	ostatak prženog maslaca
isabilje	pokvarili su
ise	dio, komad
iskažujem	ispričam
ism'rca	očisti nos
istišten	dobro pečen hljeb
isturi	prosipati
išaret	znak mimikom
ita	žuri se
italje	u žurbi su, žure
itaš	hitaš, žuriti se

itibar	ugled, poštovanje
izan	dozvola
izba	podrum, ostava
izela	pojela je
izglubano	oštećeno, savijeno
izlapef(v)	ostario, postao zaboravan
izmećar	sluga, poslugu, radnik
izmet	opskrba, zbrinjavanje, fekalije

J

jabandžija	stranac, tuđinac
jabane	sa strane
jaglače	maramica
jagljiija	mladi sir
jagma	navala
jagoder	jagoda
jalan	laž, prevara, obmana
jamakče	kalfa, pomoćni radnik
jan	na stranu
janglaš si	u zabludi si
japije	kuće
jaratisav	stvorio
jarina	mekahna vuna
jarka	mlada kokoška
jas	kanal sa vodom
jasljik	jasle

javrija	mladunče ptice
jazak	zabrana, /jazak ti bilo: biće ti zabranjeno/
jufke	kore, jelo slično makaronama
jugljev	ćumur, ugalj
jugljevar	čovjek koji pravi ćumur
jutre	sutra
jutred'n	sutradan
juva	rasov

K

k'tlak	glad
k'na	svečanost pri udaji
k'nač	zadovoljstvo
k'nafće	mali prostirka
k'sa	ujeda
k'skan	ljubomoran, zavidan
k'smet/kismet	sudbina
k'sla	kasarna
k'zdisa	ljutiti se
k`nafće	mali pokrivač za sudove
k`skun	dio konjske opreme
ka prija	dobro, dobro urađeno
kabajet	krivica
kabilje	familija, rod, bratstvo, imaju istog pretka
kaf	blato
kaida	glatka obrada

kailj	voljan
kajde	melodije
kajnak	izvor, vrelo
kalabalak	gužva, mnoštvo ljudi
kalap	kalup
kalkan	svod
kalpazan	prevarant, neugledan čovjek
kaljavo	blatnjavo
kaljenica	posuda za jelo
kamesa	vrsta alata za sječenje drveta
kandisav	pobjegao
kane	jeste, (ironično: kako da ne)
kantar	vaga za mjerenje
kapanajanija	vrsta jela od crnog luka
kaplajsa	prekrio
kara	savjetuje, ljutiti se na nekoga
karakonždula	čudovište iz priče kojim su se plašila djeca
karna	ukor
karpa	stijena, litica
karšija	nasuprot
kašnik/maznik	vrsta jela od tijesta
katilj	ubica, krvnik
katjan	nikad više
katma	repete, dodatak
kaurin	nevjernik
kav/kaf	blato

kazma/kramp	pijuk
kažuav/kažuenje	priča
kijamet	nevrijeme, katastrofa
kiloš	kilavko
kitka	ukras
klanik	ognjište
klanjik	ognjište, kućni prag
klapuško	osoba koja ima velike uši, neodlučan
klašnje	vuneni materijal
kliska	društvena igra sa štapovima
klobuci	tišci
kloca	udariti nogom
klupci	veće kamenje, stariji dječaci
kljejč	štala
knjiga	pismo
kočanj(n)	tvrd, smrznut, čvrst, srednji dio kod kupusa
kofin	korpa za voće
kolađelje	sretan rad, lak ti posao
kolaj	lako
kolomoć /kolomboć	kukuruz
kolpita	pita u obliku kruga
komar	pletenica
komor	kocka, kockanje
konjšia	komšija
koparan	vunena jakna, sako, plašt
kopilj	dijete rođeno van braka, mangup,

	ženskaroš
korinke	kore, kore od hljeba, pite
koruba	kora od drveta
kosir	vrsta sječiva za drva
kostović	ptica kos
košara	kućica van sela koja se koristila za ljetnje poslove
koštanj	kesten
kotev	kazan
kotljica	stid, sram, nedostatak pouzdanja
kotljiče	mala metalna kofa
kotoljač	krug
kozar	čuvar koza
kožuv	prsluk od kože
krake	noge
krakoške	kokice, poslastica od kukuruza
krastajce/ krastovice	krastavci
kratok	niskog rasta
krcka	škripi
krči	hrči, šušti
krčma	kraj
krčma	kraj
krdarče	izmećarče, sluga
kreć	korak
krlja	korijen drveta, koristi se za ogrjev
krljež	krpelj
kromit	crni luk

kropendža	neuljudna, nezgrapna
krupa	stomačna tegoba zbog halapljivosti
kua	koja
kuckoš	mangup
kude kraj	pred kraj
kudret	moć, snaga
kue rasnev	koji rastu
kukeljanka	štap za starije osobe
kuklja/kuka	štap za starije osobe
kuklječ	dio samara
kuljata/kuljeta	novčanik
kuljma	krov
kumrija	gugutka
kundre	cipele
kurban	žrtva
kurdisav	sjeo ili se postavio na istaknuto mjesto
kurdisivanje	sjedenje na istaknuto mjesto
kurkač	lažov
kurtaljisalje	spasili se
kuvet	snaga
kuzumarica	susnježica

L

l'sno	lako
l'ženje	laganje
Ladilo/ paalo	lepeza

laf	riječ
lajna	životinjska balega
lakoć	lakat
lakrdija	riječ
lamoti	mnogo priča
lampir	vampir
lapajca	pahulja
lastajce/lastojce	lastavice
latica	zakrpa
latka	hlad
lava	laje
lobada	vrsta korova
lojze	vinograd
lok	tečno hrana za pse, soku
lousa	porodilja
ložica/lojca	kašika
lub	obruč na kolijevci, luk
ljang	ljigavko
ljin	posuda za pranje ruku, lavor
ljekec/ljekca	veoma malo
ljep	hljeb, hrana
ljesa	pletено nosilo, zamka za ptice
ljet	led
ljetet	ukusno, prijatno
ljično	lijepo
ljige	izlučevine
ljikošue	bježi

ljipca	uginula životinja
ljipcav	uginuo
ljitrak	neplodan
ljivo	iskrivljeno
ljočka	dušo, draga
ljunga	čvoruga, otekline
ljuzgavo	klizavo

M

m'zga	mazga
m'ždi	rominja kiša, sipi
maca	umakati hljeb u jelo
maf	isprazniti ili potrošiti nešto do kraja
mafaza	čuvanje
magrep	zapad
maješno	slatko-kiselkasti ukus
majno	tiho, tišina
majtaplak	šaliti se, igrati se, provocirati
makare	kalem namotan koncem
mal-sajbija	vlasnik
mal/malsajbija	posjed/vlasnik
maljukat	životinje
mamlak	pomama, nevjerstvo
mandā/mandža	kuhano jelo
manit	mahnit
marifet	način

mastraf	izdatak, trošak, dodaci, sastojci za hranu
maša	vatrulja, hvataljka za žar
matučina	divlja menta
mava/maa	maše
maves(z)	vrsta svečane marame
mazala	nipošto, nikako
mazen/masok	glatki
me uzdina	nagovori me da krenem
meana	kafana
međa	granica između dva imanja
mejdan	napolje, vani
mejiti	mrtva tijela, mrtvaci
mejtep	škola za osnovno učenje islama
mekam	merak, zadovoljstvo
mekanski	meraklijski, lagano, sa uživanjem
memljećet	zavičaj, rodni kraj
menaš	promeniš, menjaš
meraa	parcela bez vlasnika
merteci	dugačke motke, balvani
meselje	istiniti događaj, priča
mesilja	glavna kuharica na svadbi
metiljav	slabašan, bolešljiv, prvenstveno se misli na stoku
metna	baci
mibarić/ mimbarić	blagi ukor nekome
mickaa	mala
micok	mali, nizak

miči	pomjeri
miđi/međi	među, između
mijane	zaprška
mikna	ukloni
miknalo	pomjerilo
milje	dragi, / <i>milje gosti</i> : dragi gosti/
miljet	narod, raja
minik	vrsta niskog psa
mintan	haljina sa dugim rukavima
miške	pazuh
mlaka	vlažna zemlja
mlanesta	mlada, nevjesta
mlozinja	mnogi
moča	piša, urinira
moćanje	pišanje
modro	plavo
molava	mećava
monistre/ manistre	sitne perle, đinđuve
mošnice	muški polni organi
motlaš	kretanje bez cilja
motra	zaova
mreška	smrt
mrkič	priplodni jarac
mrtka	pomjera se
mrtulja	gnjavi, pritiskati
mu eknalo	palo mu na pamet

muabedžija	osoba koja lijepo priča
muabere	rat
mućenica	napitak od kiselog mlijeka, mlačenica
mujkovec	komarac
munafik/ munaflak	ogovaranje, klevetanje
munem	udarim
murdar	aljkav, prljav
mustaće	brkovi
mušama	prekrivač
muškarija	izraslina na biljkama
muškotija	muž, muževno
muštuligdžija/ muštuldžija	glasnik dobrih vijesti
muten	maslo dobijeno korišćenjem bučke
muteš	prljavština

N

na ozirice	u potaji, pratiti nekoga tajno, ići krišom, obazrivo
na pood	polazi, na polasku
na tetik	na ivici
na zaranke	rano, jutro
načporiv	ubo nožem ili drugim oštrim predmetom
naćvi	sanduk za čuvanje brašna
nadopri/podopri	nasloniti, poduprijeti
nafaka	sreća

nafrljajle	pobacali
najuboo	najljepše
nalbatnica	mjesto za potkivanje konja, kovačnica
nameskinja	muževljeva druga žena
namiljet	nadođu, navale
namuren	namrgođen, mrgud
nana	majka, baka
naotradija	dnevna soba sa pogledom na dvorište
naprešnji	prethodni, stari, nekadašnji
napromenila	lijepo, svečano se obukla
nastaj	dodati nešto, izmisliti nekome nešto
natrmiš	iskriviš glavu
natrontan/ natruntav	slojevito obučen
naturi	nadenuti, izmisliti nekome nešto
navida	ne vidi /na viđua/
navrapito/ narapito	naglo, iznenada, nenadano
nazać	nazad
ne niknalo	nije izniklo
ne ozubija	dugo smo čekali
nebitnik	ne bio (kletva)
nedotaven	retard, glup
nefelašno	neispravno, loše, ne dobro
nejćet	ne žele
nejse	nema veze
nekoljicina	nekoliko njih
nemajet	nemaju

nemajstraa	ne boj se
nematlak/ nemačlak	nemaština, oskudica, siromaštvo
nenauzdavno	neočekivano, iznenada
nenaviđlak	netrpeljivost, neprijateljstvo
nependik	maler
nesveselija	uobraženik, nepredvidiv u postupcima
nibet	splet melodija
nića	brak
nići	niti, vlakna
nijet	namjera, nakana, odluka, čvrsta volja
niknalo	niklo, proniklo
nimet	božiji dar, blagoslov
nišan	obilježje
nokoč	nokat
noksan	manjak, nebitno
noktojna	zanoktica
nozba	darovi od strane mladoženje koji se nose mladoj uoči svadbe
nusa	nevjesta
njau/njojzi	nju/njoj

O

obaljalje	rvati se
obaljim	oborim na leđa
obiberi	postane svjestan nečega
obljiznila	rodila blizance

obojke	dio obuće
obučue/ oblječiva	oblači
očav	htio je
očepiš	odvojiš od nečega silom
odaja	soba
odajče	mala spavaća soba, tek prohodalo dijete
odnanoge	s nogu
odocnjujem	kasnim
ofči	jeca, jeca od bola
ogejsa	sugrebe, nelagaodnost
ograđe	ograđeno mjesto, voćnjak, njiva
ojuni	vezovi, ukrasne vezene trake
ok'načilje	oduševili, uživali
oka	mjera za težinu
okaljane	naočare
okalje/okaljeni	naočare
okič	inje
oklaisesa	obraditi
omaljev	umorio se
omaljos	umor
omrzne	dosadi, umori se od nečega
onijam	njima
opiljev	izlegla se ptica
opojen	dobar poznavalac vjere
opuljen	snalažljiv, domišljat
orman	šuma

ornica	neplodna zemlja
osedelj	dio samara, po sredini
oskuban	čupanje kose, trave
osmucan	iščupati višak nečega, npr. sijena
ostrigua	ošiša /striže ovce: šiša ovce/
oškrtan	otresit, snalazljiv
otava	trava nakon prve kosidbe
otebaljim	položiti, oboriti nekog udarcem
otidnet/otidev	otišle su
oturće	noša
ovrljiv	široko otvorio oči, iznervirao se
ozdželdan	dobrodošao
ozuben	radostan, osmjehnut
ožuljila	širom otvorila oči

P

pačunka	papak, noga
paćen	čist
paćna	čista
pafič/pavuć	biljka pavitina, raste po šumama, živicama i plotovima
pajton	ukrasna kočija
palamida	vrsta biljke, korov, raste u bašti
palapurka	pričalica, opajdara
palavra	podvala, laž
paldrm	dio konjske opreme
paltari	perje, dijelovi /paltari mu ljetalje: letali

paljec	mu perja/ dio samara/palac
pampur	peć, voz
pantul	pantalone
pašen	gurman
pavta/pafta	platno
pejdosav	odjednom se stvorio
peke	pristati bezuslovno
peljivan	pehlivan, hrvač
peljoška	kočnica na vratima
pemba	ružičasta boja
pendžer	prozor
perde	zavjesa
pereš	grm, šibljje
periz	dijeta
pesnja	pjesma
pikepens	pobjeći na brzinu
pir gola	sasvim gola
pirna	jadna, uboga
pirojka/pirajka	alatka od drveta, koristi se prilikom pranja veša
pis	loš čovjek
pisanica	sudbina
pislak	prljavi, grozni, neučtivi
pištaljen	puž
pišti	viče, vrišti
plajna	planina
plajninci	gorštaci

plajvas	olovka
platoj	smetovi snijega
plot	ograda
pljaskaš	govoriš neozbiljno
pljukanica	pljuvačka
pljum	potpuno prazno
po ezijatno	teže
pobrgo	brže
pocrvka/ pocrepka	posuda za vodu od tikve
pod'rneš	uplašiš, uznemiriš
podnebila	nevesela
poljak	čuvar u polju
poljav	pogledao
pomamiv	poludio
pomicok	manji
pomivaljka	krpa za brisanje sofre
pomivka	krpa
ponik	zamišljen, zabrinut
poogoljemiv	porastao
pootvori	<i>/pootvori vreme: razvedri se/</i>
popri	pri, u blizini
porazina	virus, epidemija
porečiva	poručuje
posilen	sluga
posilno	jače
posnopica	teško oboljeli, epidemija
postađija/	prostirka od ovčije ili kozije kože

postekija	
pot	znoj
potaben	iskrivljen, neveseo
potabeno	iskrivljeno
potamo	pomeri se
potesno	uzano
potnav	skloniti nešto sa svog mjesta
potvori	dogodi / <i>šo ni potvori</i> : šta nam uradi/
povnoć	ponoć
povodelj	poplava, bujica
povoj	traka kojom se obavlja beba
pozinav	smušen, zabezeknuto
požeguljče	životinjka ili ljudi koji stalno piju vodu
praća	šalje, poslati
praj	gradi, izrađuje, / <i>šo prajš</i> : šta radiš/
praporec	vrsta ptice, zvončići na amu konja
pras	praziluk
praska	vrsta breskve
praskača	metla od breze, pruča
praši	okopavanje kukuruza
prč	jarac, nadmen čovjek
predsebna	bošča
pređa	predivo
prefrigan	lukav, snalažljiv
prefrlji	prebaciti
prekotrupa	prečica, ofrlje
premakari	promijeniti mišljenje, iskaz

prepoljav	pregledao
preranjuav	prehranio
presulj/preselok	slana voda kod sira
preteca	pretiče
prez	kroz
prijaven	lijep
prikažnja	priča
prko	krhko
prodaač	prodavac
prokuda	onaj koji bi stalno nešto da traži, jede
promka	uzak prolaz
prosna	prostrti postelju, prekrivač
pršljika	vrsta stenovitog zemljišta
prten	mek
prveet	lete / <i>lastajce prvet</i> /
prvič	prvi dolazak mlade u svom starom domu
puarno/poarno	bolje
purjak	proždrljiv, nezasit

R

r'bet	pleća
r'tija	papir, dokument
raat	rahat
rabota	posao, on radi nešto
račka	račvaste grana, služi prilikom tovarenja konja

raduenje	radost
raft	polica
ralje	par
ramazandžija	čovjek koji posti mjesec ramazana
rana	hrana
raspalai/ raspalavi	žestoko se naljutiti
rasuka	razvlači kore za pitu
razbiralje	razumjeli
razbra	razumio sam, saznao
razbran	razuman
razija	odlučan, riješen
razmiljilje	rastrvili se
razotidnaa	razišli se
ražabilo	oteglo se, izdužilo
ređam	spremam
reza	šarka, zatvarač za vrata
rezilak	bruka, sramot
rga	koristiti, potrošiti
ridoj	kamena brda
rilo	usne
riloš	čovjek sa velikim usnama
rimpapa	rimski papa
ripanje	skakanje
ripna	skoči
ripanav	skočio je
rkut	šlajm

roden	rođen
rogoža	rogozna
rojna	provalija, klizište
roklja	košulja
rospija	nemoralna žena
ruje	zavijati
ruljok	beba u pelenama
ruo	odjeća, /ruo ne noseno/

S

s'gašenj	sadašnji
s'ga	sad, trenutno
s'gašnjo	sadašnje
s'kljet	tegoba
s'pnat	spotaknut
s'rmal	briga me, nebitno
s`vif	saviti
saan	činija
sabajlje	ujutro
sabija	beba, mala djeca
sabija	maloljetnja djeca
sač	posuda, poklopac za pečenje hljeba, mesa
sade duša	prosta duša
sadžajek	metalni držač
safa	šolja
safi katilji	pravi krvnici

safiće	mala šolja
safra	žgaravica
saglam	korektno, precizno urađeno
saj	sad
sajbija	Bog, Allah
sajdiće	stara ljubav
sajdiše/sajdisa	ispoštuje
sajgin	poštovanje
sak'ntia	nelagodnost, duhovno rastrojstvo
salanteš	kamena ploča prilikom dženaze namaza
saltanak	raskoš, pomodarstvo
salj/sal	samo
saljte	samo
sandaljije	stolica
sane/sanje	sanke
sardisalje	okružili, stavili ga u loš položaj
se bralje	okupljali su se
se ceri	cereka se
se falji	hvalisanje
se isabilo	pokvarilo se
se izdinjalje	krenuli su, pošli su
se klaća	niše se
se langa	zadirkuje se
se niša	ljulja se
se poduv/naduv	otekao
se rasabilo	osvanulo je
se utepaf	ubio se

se zacepa	uvaliti se, počelo da se rašiva
se zubi	smije se
sečko	februar
sećerće/šećerće	bombona, bombonica
sefte	prvi put
seir	gledanje nekog događaja
sejmenče	stražar, mlad vojnik
selj	poplava, katastrofa
seljamet	izbavljenje od nevolje, opasnosti, bolesti, spas
semarka	paprika
seravnik	slatkiš od mlijeka, od sere
serbes	neustrašivo, slobodno
sermal	nema veze, nije me briga
sermija	bogatstvo u vidu stoke, imetak
sert/s'rt	surovo, ljutito, veoma hladno
setre	sako
sevdalak	zaljubljenost
sićeme	napad na brzinu
sidžim	kanap, uže
simiće/simiče	kifla
sinuam	sinovima
siren(j)e	sir
sk'ndisa	zavidi, ljubomora
skačka/skačka	skakavac, cvrčak
skalptisaš	uklopiš odjeću
skapano	trulo, pokvareno

skapav	istrulio, trulo
skopendžen	smrznut, ukočen
skoruška	divlja kruška
skrbos/skrbosan	žalost za pokojnikom/ožalošćen
skrišom	tajno
skut	krilo, skuti
skutača	dio ženske nošnje, nosi se spreda na skute
slabina	donji dio pleća
slamarica	podloga za spavanje od slame
slunce	sunce
sljegov	sišao je
smačka	zgnječi, spljoštiti
smetnav	spustiti
smrculj	slinja
smrdeš	cvijeće muškatla
sokurič	ptica kos
som	sam / <i>ja som biv</i> : bio sam/
somun	hljeb
son	kraj
sorva/sofra	sofra, sto
soveljka/sueljka	dio razboja
spije	spava
srce	stomak, srce, / <i>go bolji srce</i> : boli ga sopak/
srča	staklena šolja
srka	hrani se kašikom
sruljka	zamota, obori

stanalo	ustalo
starbabo	djed
starka	stara žena, baka
stra	strah
strš(lj)inka	borovnica
studoj	hladnoće
stupnav	nagazio, ustao
stut	studen, hladnoća
sua/suva	motka
sugare	najmlađe dijete u porodici
sugrebe	kožna bolest
suka	mijesi kore za pitu
suljmen	otrov
supra	žar u pepelu, temperatura, / <i>me jana supra</i> : dobio sam temperaturu/
surduk	udubljenje, klanac
suret	slika, prizor
surladžija	svirač na zurli
suro	sivo
sutara	/ <i>sutra te našla</i> : snašlo te nešto loše, neobjašnjivo/
svača/svaća	prija
svačesvaće/ jendenuse	dječija igra oponašanja odraslih
svirojće/svirajče	sviralo
svitka	sijeva
svračka	svratište
svračke	čvarci

svrakosav
svrćka
svrdev
svrtaljište/srtilje

napao ga je bučno
svratište
burgija, svrdlo
skrovište, skućiti se

Š

š'ntljiv
š(t)o prajš
šait
šaljina
šamija
šapšal
šaškin
šašnav
šečerđija/
šećerdžija
šedrenje
šefrndija
šegarna
šej
šer
šerbet
šidet
šip
šipinke
šiše

slabašan, bolešljiv
šta radiš
svjedok
jelo od kiselog mlijeka sa solju
marama
glup
zbunjen, rasijan
izbezumio se
poslastičar, prodavac šećerlema
sanke
nemoralna žena
šaljiva
stvar, sposoban
nesreća, nestašno
svečanost prilikom vjeridbe
žestina
grm od šipaka
šipci, šipurci
boca

šištisav	otekao, naduo se, zadrigo
škina/škinja	hrišćanka
šljakanica	šamar
šljakut	bez forme, meko, otopljeno
šljapeječki	pad na obje ruke
šljapetisa	šamara
šorta	košulja širokih rukava
štavelj	vrsta korova, štetočina
štica	daska
štrapaljće/ štrapaljče	prekidač
štriga	vještica
štrk	roda
šube	sumnja
šućur	hvala bogu
šuglje	šugavko
šuka	zviždi
šukna	ubaciti
šupeljka	frula
šuškavec	vrsta odjeće od polietilena
šušljak	lišće, nešto što nema težinu
šute	bez rogova, grube
šutrak	bez rokova, ovan, jarac
švrka	udara prutom
švrknat	udaren u glavu, lud

T

t'ga	tad
t'losan	odbojnost prema nekome
t'vnina/t'vnjina	tama, mrak
tabijetljija	teške naravi, tvrdoglav
tae njine	to njihovo
tagar	posuda za žar
tajfa	grupa
take	tako
tamačar/tamaćar	cicija, stipsa
tar	kad, ponekad
tar-tar	kat-kad
tarana	vrsta jela od brašna, jaja i mlijeka
tarčude	torba
tarčuk	torba
tamin	pri sebi, normalan
tatljija	kolač, sličan baklavi
tefter	sveska
tekna	sjetiti se
tekvalo	poželjeti nešto u trenutku
tenašer	naparava od drveta gdje se polaže pokojnik prilikom vjerskog obreda
tendžere	lonac, šerpa
tepanje	batinjanje, tuča
teptakla	naglavačke
terdžuman	tumač, prevodilac
tersene	naopake naravi

teša	odjeća
tevčar	čuvar teladi
tezgare	nosilo od drveta
tiganice	uštipci
tijaj/istijaj	uraditi nešto
tike	<i>/tike veljim: samo kažem/</i>
tiljav	nedopečen hljeb
timardžije	uzgajivači
tipec	oštra trava, raste u planini
tiva	sitna kiša pada, tiha
tivtik	posve, do srži
topiljište	izvor vode
topka	grudva, lopta
topraa/toprva	naknadno
toprak	ognjište
toptan	cjelokupno, okruglo
tornik	utorak
tornik	utorak
traj	ćuti
trandafilj/ trendafilj	ruža
tranketo/dranka	kvaka na vratima ili prozoru
traskaš	lupaš
trasnalje	udarili su
treske	sitno granje za potpalu
treslje	osoba kojoj drhte ruke
trgnalje	pošli su

trinje	sitni otpaci, sjeme od trve
trljinka	trninka (<i>trnjina</i>), žbunasta biljka sa sitnim plavim <i>bobicama</i>
trnaf	krenuo, pošao, sklonio nešto
tron/tronj	postelja
troskot/traskut	polomljeno
trovka	mrvica
trsti	krči šumu, nisko rastinje
trtk	prenosi loše riječi, / <i>nosi trtke</i> /
trup	balvan
trza	sklanja
tuar	tovar
tujbe	nikad, za ništa
tujbe stafurla	ne ponovilo se
tulum	mješina, stomak, trbuh
tunč	društvena kartaška igra
tupandžija	svirač na goču
turen	položen, postavljen
turi	stavi
turlji	raznovrsno
tuta	noša
tutoš	nemir, strah

U

ualjen	razmažena osoba
uasaljiš	dovesti u red, uradiš korektno

ubav	lijep
ubavo	lijepo
ubrcav	ubo nečim
učin	magija, urok
učkur	vezice za dimije ili gaćice
uduši	socijalizuje, prihvati okolinu
udut	međa, granica
udžum	napad, navala
ugar	oronica
ujdisa	slagati se
ujdisalje	dogovoriti se
ujgun	skladno
ulaf	naivan, malo uman, tupav
ulajka	naivan(a), zanesen(a)
ulovif	lažu, varaju
uljegla	ušla je
ufunet	mrsko, odbojno, odvratno
umdisav	zamijeniti sa nekim sličnim
umiračka	smrt
umivna	prijatna žena
umrendisa	oduševiti se nečim i poželjeti ga
umrendisav	zavidjeti, poželio isto
umut	shvatanje
urda	vrsta sira
urnik	model, šablon
urof	vrsta žitarice, opojno sredstvo
urvine	vrhovi, /šarske urvine/

usprčiv	podigao se, ispravi se
uspretok	suprotno, negiranje
uspretok /u pretek	uporedo, ubacivati se nekome u riječ
ušaljen/ušeljek	vrta insekta
uške	ramena, krkače
ušnik	naušnica, minduša
utrina, ornica	ledina

V

v'rne	pada kiša/snijeg
vađa	vadi / <i>vađa dejka</i> : zaprositi djevojku/
vajna	nesreća, belaj, muka, nevolja
vake	ovako
vaktiljen	iskonski, od pamtivijeka
vatan	dom, domovina
vatanče (mutvak)	ostava, kuhinja
večer	uveče
vedro	drvena kofa
veđe	obrve
velji	kaže, govori
veljvelje	strah, sumnja
veresije	zajam, pozajmica
vesmeina/ vismeinca	okačeni komad mesa koji se suši
vešter	vještac, mag

veterče	slab vjetar
vetoo	staro
vetreuška	mala ptica grabljivica
viđiš	vidjeti
vika	zove, kaže
viljaet	pokrajina, provincija
vino i rakija	duga
viranlak	pustoš, zapuštenost, bijeda
vlakna	niti
vlasika	trava, raste na visokim nadmorskim visinama gdje prestaje šuma
vljeze/uljeze	uđe
voluar	čuvar volova
vr	vrh
vra	neuredno, razbacano, snoplje žita pri vršidbi
vrapče	vrabac
vratnica	mala ograda, drvena vrata od pruća ili dasaka
vreva	galama, svađa
vrğa	bubuljica
vrie	ključa, dolazi mnogo naroda
vrpka	vrpca
vrsnica	vršnjakinja
vrtoška	ptica grabljivica
vršnik	posuda za pravljenje hljeba
vrvi	prolazi / <i>vrviv ljudi</i> : prolaze ljudi/
vrz	preko, uz

vrz sebe	pri sebi
vrzav	svezao
vrzgulj	čvor na vrpici
vunica	predivo od vune
vuzgalo	zaleđena staza

Z

z'đen	posljednji
z'va	zaova, muževljeva sestra
za č's	brzo, momentalno
zabajš	zadocniš, kasniš
zabatalji	zanemari, zapusti
zabev	šuma
začeka	sačekao
zadadeno	zadato
zadeva	dira se
zadorica	kavgadžija, problematična osoba
zadua	astma, bolest disanja
zaginav	izgubio se
zagineš	izgubiti se
zagljaušten	komplikovan
zajde	ode, zađe / <i>slunce zajde</i> : sunce zađe/
zajec/zajc	zec
zajre	suho sijeno
zajutre/zaautre	prekosutra
zakljušten	tvrdoglav

zakuana	zakovana
zalak	zalogaj
zaman	vrijeme, umiranje
zamet	napor, trud
zamina	ode
zamljano	prljavo
zamuckiva/ zamucuje	muca
zanesenštoja	zanesenjak
zapka	zapušač
zapnat	zatvoren
započok	početak
zaprčano	zatrpano
zaprěća	zatrpa
zaprěćuješ	zatrpavaš
zaptivav	zahvatio, zarazio se
zapura	sparina
zarf	koverta
zarzavat	unutrašnji organi kod stoke
zasečka	prvo drvo, cjepanica, kod konjskog tovara
zat	iza
zatnav/zaviriv	napraviti branu za vodu
zatra	mršava osoba
zatref	uginuo
zatren	uginuo / <i>mačka se zatrela</i> /
zaval	zlo
zaviriš voda	napraviš branu

zavrat	šamar
zbitast	zdepast, omanji, punačan
zbori	govori, priča
zeerde	poslastica od pirinča, slična sutlijašu
zejer	preslano, /zejer se naprajv: iznervirao se/
zejtin	jestivo ulje
zeljanik	pita od zelja, kupusa
zeljenbač	veliki zeleni gušter
zeljija	bubamara
zeman	vrijeme
zemate/zimate	uzimate
zembilj	torba za hljeb, posuda
zengilj	bogat
zenginlak	bogatstvo
zevnja	zemlja
zevzek	šaljivdžija, nezreo
zgorazgora	ofrlje
zgordžija/ zgovornik	provodadžija, svat
zguckan	spotaknut
zijafet/dnzba	porodična svečanost uz jelo i piće, vjeridba
zijan	šteta
zijaret	posjeta
zimoske	prošle zime
zinav	otvorio usta
zinljija	kreativan čovjek, bistar, uman
zlak	mlada rosna trava

zm'ždi	zgnječiti
zn'v	znati
zor	teško
zrnka	crna ovca sa bijelim pjegama
zugur	potreba za nečim
zvirka	otvor, prorez

Ž

žanga	žilavo meso
žela	plače na glas, rida
željeznik	snažan čovjek
željka	kornjača
ženskarija	zavodnik, feminiziran muškarac
žimi	tako mi /žimi ljep: hljeba mi/
živinče	sitna stoka
živnica	dugačko tanko drvo
živovlak	biljka koja se koristila za ishranu stoke i ljudi
žmrknem	popiti gutljaj
žneje	žanje
žuđvano	u oskudici, nešto što je dugo i željno očekivano

Izrazi, fraze

A gljej s'ga.

A mu seče pamet.

A otidoja gosti.

A se mrzite (starbabo ve ostaj).

A si se smrznav.

A si stanav.

A si stignav.

A ste se umorilje.

A ste stanalje.

Ajt, će me poznaš koj som.

Allaa dženet neka gi dade.

Allaa kabul.

Alal ti činim.

Alva mu miriši okolo uši.

Aman ti činim.

Ataa te našla.

Azgin ima.

Bez čev/čev je.

Bilje dva brata.

Bok da mu dade ka što oče/oće.

Bok neka mu dade taj svet.

Bok te donev.

Bok te ne najev.

Bujrum te jen zalak solj i ljep.

Cev d'n tegoinja će stredamo.

Crno će te najde/nađe.

Cvitke mu ilazalje/izlazilje na oči.

Četri para oči otvori.

Čifutka prava.

Će ti dojde džičko.

Će ti ljetav(f) paltari.

Ćora da baraš.

Da mi činiš alal.

Da nagradim ruček.

Da ne ti ostane atar.

Da te viknem.

Daljek na dalje.

Damla te udrila.

Dečinska rabota.

Dejka izvadena.

Dobre lakrdije.

Domus fukara.

Drži ramazan.

Dun(j)a pred kraj došla.

Džabe zboriš.

Dževap ne mogu da dadem.

E mori beljo.

Eksik u glava.

Ga pecna buba.

Ga turila u dimije.

Ga uzelje navrat.

Go češev rokčića.

Goč me lupav.

Goljem porasnav.

Goljema rabota.

I ćoro i romo.
Ime mu se ne spomnalo.
Ja božem će go istija.
Ja pa ja.
Ja ti, ja ja.
Jazak ti bilo.
Jena kap mučenica.
Jeno dobro tepanje.
Jeno ljelje.
Jezik ka lopata.
Ka crevo na žar.
Ka ćuskija tvrd u glava.
Ka će reče nešto kotljica.
Ka(e) će rodi vrba grojze.
Ka šop u jarina.
Ka šugavo magare.
Ka urof da jev(f).
Kijamet se koptisav(f).
Klan(nj)ik ti se ne našov.
Kokoško zamolušena.
Krasto šugava.
Krši šija.
Ljep će te oč(ć)ore.
Ljice ka opanka mu se naprajlo.
Me uzev navrat.
Mesa mi se tresev(t).
Mnogo marifet ima.
Mu dav jen dober č(ć)utek.
Mu m'rdna v'ska.

Mu teraje(t) atar.
Muž ne t' rpi.
Na kutlov d'n.
Na prs dran.
Na šija će te nosi.
Na trn moča.
Navrat da te nosi.
Ne dr(n)daj kruše.
Ne ga zadevaj rabota.
Ne me strami.
Ne mu uljezaj u ak.
Ne rugaj dunjaa.
Ne se čpotajte.
Ne som do pare.
Ne zn'm što me natera.
Neasaljen/neasaven za ništa.
Neje na ćef.
Nemoj da me zjaješ.
Nesom za tamo.
Ni dojdoja milje gosti.
Ni strv ni beljek.
Ni take ni vake.
Niket ajer da ne viđiš.
Niket da se ne u(o)fajdiš.
Obesiv(f) kljun.
Obesiv rila.
Očešu(oj)a kučiča da ne udaviv/udavet.
Oči ka ne mi iskopaja.
Od Boga da nađeš/najdeš.

Od Boga našov.
Od dva brata deca.
Odi beljo na mene.
Opnav noge, ne ide.
Oz/so babeta.
Oz/so mater.
Pamet u glava nemam.
Pa(d)nav u nebrano.
Pije duvan.
Pobrgo i vie take da viđite.
Pojeno, podругo.
Poljaj, ka mutav se praj.
Priateljska rabota.
Pružaje krake.
Puknalo perde.
Razbiv ramazan.
Razmen(j)iv dunja.
Rep u krake, pobegna.
Ruke ti se osušilje.
S'n /s'nka ne me faća.
Safra mi se podina.
Sajbije na riđa.
Sal za arno.
Samo za dobro.
Se drži na goljemo.
Se oceriv ka vuk na stap.
Se opašiva u bošča.
Se ošutela.
Se turalje u šube.

Sedi mudro (raat).
Selj te onev.
Sermija će se batisa.
Slunce na zaod.
Som preksnav jen zalak.
Som se najev.
Srce ka lješnik.
Srćka će ga fati.
Suret na dunja.
Sve na ret i put som gi turila.
Što me ljaz'm.
Što ge(a) izedemo.
Što ne će viđiš, što ne će čuješ.
Taksirat te našov.
Te našlo od nenauzdavno.
Teki vikam/veljim.
Tera muabet; praj muabet.
Tezino dete.
Tri vuka ne go izedivav.
Turila u pamet.
Tvrđ na pare.
Tvrdo da se napraj.
U džep zmija ima.
U kozii rok steran.
U Soluna dinar somuna.
U sred pladne.
Ubav Sajbija.
Udren u glava.
Ulajke, ulave.

Umro od glač.
Vek da ima.
Vek mučna.
Veštica odvojena.
Viran ti ostanalo.
Vuci mu na put.
Zer me napraj.
Zulumčar goljem.
Ženski šer ge(a) fati.
Žimi ljep.
Žimi oči u sred oči.

Poslovice, mudrosti

Ak možeš da mu uzeš, nafaka ne.
Ako ja plać(č)em, terajte kon(nj)a. (Nevjesta svatovima).
Ako je za air, dosta je.
Ako ne ge otvoriš (oči), će ti ge otvoriv.
Ako se čuvaš, i Bog će te čuva.
Ako tražiš belja, će ga najdeš.
Aram đeljdi, aram điti. (Kako došlo tako i otišlo).
Beganova majka ne plakala.
Bez ćare nema idare.
Bok da ne te ostaj bez nafaka
Bok da nedade što ti mislji majka.
Bok neje mačka da te ogrebe.
Bok što ti dade će nosiš.

Boljes ne se krije.
Bože uplaši a ne rasplači.
Budala rogoj nema.
Budalomu pušti mu put.
Fukara ke će se najede, na trbu će namaže.
Čovek se vrziva/vržue za reč, a vov(f) za rogoj.
Čukni samar magare da se seti.
Čuvaj se i Bog će te čuva.
Će laje, će laje, pa će stane.
Će te najde rados. (Pretnja deci kad su nestašna).
De se jede trči, de se tepa beš.
De se telji i vov(f) se telji.
De svi i ti.
De štrki i lastojca.
Deca divjačke jedet, a staram zube tr(p)net.
Deca ti ga dizav (glava), deca ti ga spuštav.
Dembelj podaljeko ide, tamač(ć)ar poviše dava.
Dembelj podaljeko ide.
Dete dor ne zacinka, mati ne ga uzima.
Dober i budala sa braća.
Dok te laje kuće, okreni se.
Dor te zboret, do tuj si.
Duša nema koren.
Dve lubej(ni)ce ne se drže(iv) pod jena miška.
Dvoljačka je beloobraština.
Đ(dž)abe radi đ(dž)abe ne sedi.
Đuna mu očisti.
Em gov, em zlov.
Eve češelj da kupi, za brada da češlja.

Evljat će te o(d)nese na vrata dušmanova.
Fukara ka će zaigra, goč će se iscepa.
Fukaralak, maskaralak.
Go iscepa ćefin.
Go povuć(č)e šarof(v)a za rep.
Goljema izrasnala zeljena ostanala.
Idi u fukaru najedi se, idi u zengiju seir nagljedaj se.
Ima lošo i još pološo.
Iz buva vađa loj.
Iz strana u osedelj.
Jena noga u grob, jena vrz grob.
Jena ruka dava, druga uzima.
Jeno kolo u kav, drugo iz kav.
Jevtina čorba neslana.
Jezik koske nema, a gi krši.
Ka trn u zdrava noga.
Ka(e) će krene lošo, otvori vrata.
Ka(e) će kreneš, Bok će te ispraj.
Kamen je težok na svoje mesto.
Koj činav, će trza/tegnje.
Koj čini, sebe čini.
Koj l'že, sebe l'že.
Koj neje za sebe, neje za nikoga.
Koj nema straa, taj nema ni stram.
Koj nema u glava, će ima u noge.
Koj se falji ne palji.
Kuć(č)e po komać(č)e, a dete po sajgin.
Kuća je teč(ć)e.
Kuća kraj nema.

L'ko je na tuđa svadba da igraš.
Loše u tar biva.
Lošo u dakika biva.
Lošomu konju i samar mu je težok.
Mokra zevn(nj)a malo voda traži.
Mreška je belomobrazom.
Mu došlje dalge.
Mu narusiv oči.
Mu se skrši tolosen.
Mušinka iz mućenica nemože da izvadi.
Muž doma ka kotef na ogen/oginj.
Na državna češma voda ne pij.
Na sofra ne se zbori.
Na usta katanče, na noge motorče.
Najgoljema krlja čuvaj ga za Đurž(đ)vdan.
Najljezet je prvi zalak. (Prva ljubav).
Ne beri tuđe gajlje.
Ne će živimo so orla.
Ne ge čeprkja će usmrdev.
Ne gljedajte kusuri.
Ne idi po loše putine.
Ne mi je što je boвно, tike što je g.....
Ne ne ogrejalo ozgora, ta kamolji ozdola.
Ne se igraj so vatra.
Ne se krije bajrak u vreč(ć)a.
Ne se smej, na glava će ti dojde/dođe.
Ne vljizaj/uljezaj u tuđ ak.
Ni za žuto ni za zeljeno neje.
Nit' se vodi, nit' se tera.

Nov d'n nova nafaka.
Novo sito na kljin.
Od aram nikoj ne videv ajer/aair.
Od čo(u)eno do viđeno.
Od lošego bordžij, i krivo držalje je dosta.
Od mreška nikoj ne pobegnav.
Od što se plašiš od toj će ti dojde d'n.
Od taa dunja još nikoj ne se vrativ.
Od uta sokol, od sokola ut.
Od vručina nikoj ne umrev.
Od zdravije i raatlak ništa poarno nema.
Ogen/oginj, voda i vojska aman nemaje.
Okreni se kuć(č)e dok te laje.
Otide pusto tursko.
Oz svoego aljišveriš ne praj.
Pamet je goljema sermija.
Plot gnije borč ne gnije.
Plju(k)ni nagore, će pa(d)ne na tebe.
Poklati samarče, da se seti magare.
Polje ima oči, a šuma uši.
Pored suvo i sirovo gori.
Prazne ruke ne se ide nigde.
Pri dve majke dete gologlavo.
Pri oči ćora.
Pružaj noge koliko ti je jorgan gluk.
Rano pilje rado poje.
Rano pilje rano pue.
Ruka nema terazija.
Sabur seljamet.

Sam ka(e) će se udrajs poviše bolji, nego druk ka(e) će te udri.
Se stokljalo grne, našlo kapak.
Skršen ljep ne se ljepi.
Solj i ljep samo doma da bin(nj)eš.
Staro đubre ke/k't će s'upalji, teško se gasne.
Starogo vola tepalje.
Suša ne te ostava gladnog, kiša će te ostaj.
Svačije junče, njegovo teljče.
Svaka ovca za svoja noga se besi.
Svaka planina svoja tegoba ima.
Svako je so svoja nafaka.
Sve se plaća na ova dun(nj)a.
Svima atar sebe satar.
Svoje stramoj ne se kaživaet/kažuet.
Što d'nuje, godinuje.
Šuta a se buca.
Tamač(ć)ar poviše dava.
Toj će te najde, drugo ne te naoda.
Tražila šuta rogoj, pa izgubila i uši.
Tuđa ruka ka svua ne češe.
Tuđo tuga goljema.
Tvoja nafaka tebe te čeka.
Tvrda trava, zdrava glava (zajec).
U ljeto kopara(n)če, u zima komače.
U oči ti se maze, a pozadi grob(p) ti kopa.
U roda nikakvogo.
U svako žito kukolj ima.
U usta rados, u guzica žalos.
Ubajlo kuća ne zavija.

Usta ima jezik nema.
Voda nadolje dete nagore.
Vodi ga - se k'sa, teraj ga - se kloca.
Vuk damazlak ne drži.
Vuk je jak saam što vrši rabote.
Vuk jede nedrano.
Za ljep nema stram.
Zajedničko magare vuk go(a) jede.
Zidoj imaje uši, a šuma oči.
Zmija svoje noge ne ge kaživa.
Žena će go turi šejtana u šise.
Žena traži muža.
Žive na svoj put, mrtve na svoj.
Žudna majka i devojčetu je rada.
Žut žuto(u)e crven puto(u)e.

Ljudi, karakteri i događaji

Ka Miče po Durmiša. (Sin koji je uvijek išao sa ocem).
Ne se zatresivaj ka Đemetica.
Svak na svoj način – Jonuz.
Ka Suljejman iz kamen. (Živeo je sam, družio se sam sa psima).
Ibraim Akija, magaretu: nanu i tebe i tajemu što te gljeda (Ibretu).
Koj je? Koj si bre, nanu ti. (Bajram kuriru, koji ga je zvao na konferenciju).
Mu d'doa ka za puške. (Vreme Rankovića).
Šeko Taip, nosilac partizanske spomenice. (Predstavljanje Šeka na konferenciji).

Ne jede Arif zerde. (U gostima, žena za muža koji je mnogo volio da jede zerde).

Ka će te udari nekoj od pozadi, ne se obrnivaj da go poljaš, taj će te udri jope, nego begaj - Durmiš.

Arno kapeše po nekua kapka, ama ni seknaa.

Da je pogoljem, ljudi po put bi močav.

Bok bastret mu uzev.

Izvrljiv oči ka urov da jev.

Se naprajv u igla da go udeneš.

Noćeske vuk i koza na jenomesto.

Jena ljepa, druga još poljepa.

Mu došla voda pod dupe.

Deveta voda kisela.

Tatari neka ga razberek.

Ot kogo ti je, od svojego.

Magare k't go vikalje na svadba, ilji drva da trupa ilji voda da nosi.

Kon(nj) i žena navrat će te uzev, da kolješ meso ne se jede, da prodadeš nikoj ne kupiva.

Mati kune i odkuniva, otec ako te prekune, će ti se fati kljetva.

Bravo se vika magaretu ka će iljeze iz kav.

Dvajca besmo, trojca se učinamo. (Majka koja ženi sina jedinca)

Pušti ljeskovo fati drenovo/pušti ljeskoo, vati dreno.

Ja mani, trava pani, ja istajse trava isprajse.(Loš kosač)

Ori mori, košulja ti gori, muš ti ja palji, sveker ti ja gasne.

Brate Rizo, se pisala crna do pupok.

Jenput ženu posluša, i pogreši.

Žiti d'n d'našnji što će ideš doma. (Gostu koji nema namjeru da ide svom domu)

Odža mu vikav(f) na glava.

Sve od pazar vratene.

Koj umrev jućera će žalji. (Lijep dan nakon nevremena.)

Pamet iz glava ste mi iščukalje.

Da go tepaš so kopač ne će go utepaš.

Podavna moma, trbu do zubi.

Projekat „Našinski jezik – zaštita i promocija, audio rečnik“ plod je NVO „Katedre slobodnog uma“, uz sponzorstvo Ministarstva kulture, omladine i sporta Republike Kosovo, i uz suradnju mnogobrojnih građana.

Saradnici: Rešat Alija, Mersija Omerović, Elmir Jakupi, Ines Jusufi, Izet Kurtiši, Raim Murati, Uzeir Ajradini

Lektor : Ramuš Abdi
Grafički dizajner: Nadža Šašivari
Audio rječnik: Mersija Omerović

Glavni urednik i koordinator projekta MSc. Masar Šašivari

Korišćena literatura: Azir Kuljići – Adžo (Pod vrvoj od Šar-Plajna), Raim Murati (Nebrogošte – život, adeti, tradicija), Eljmas Doklje (Borje dhe borjanët), Nazif Doklje (Iz narodne goranske proze).

Štampa: Altera - Prizren